

Суббота
19 ноября 2022 года
№ 137 (584)

Харьковская городская газета

ХАРЬКОВСКИЯ ИЗВЪСТІЯ

Основана в 1817 году

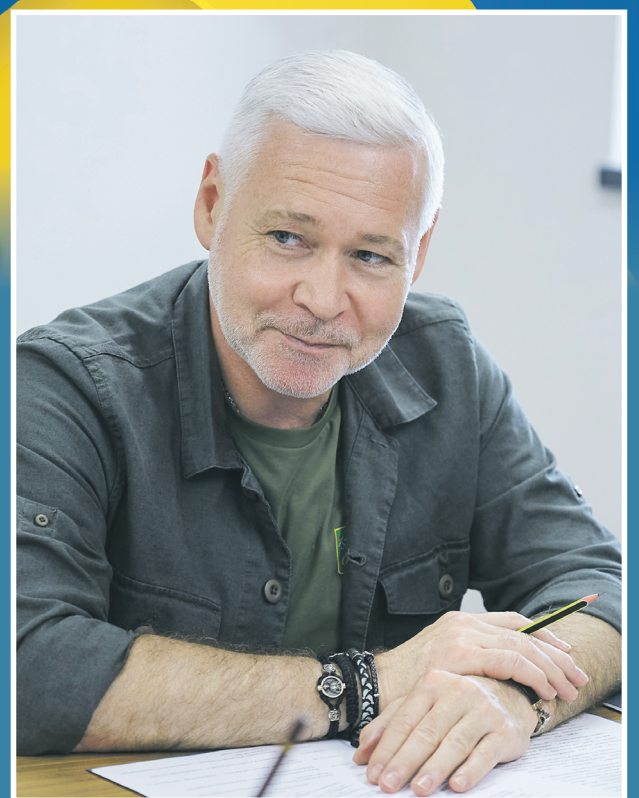
НАША ОБЩАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ

17 НОЯБРЯ НА СЕССИИ ХАРЬКОВСКОГО ГОРОДСКОГО СОВЕТА ПРИНЯТО РЕШЕНИЕ ОБРАТИТЬСЯ В КАБИНЕТ МИНИСТРОВ УКРАИНЫ И ФОНД ГОСУДАРСТВЕННОГО ИМУЩЕСТВА УКРАИНЫ С ИНИЦИАТИВОЙ-ПРЕДЛОЖЕНИЕМ О БЕЗВОЗМЕЗДНОЙ ПЕРЕДАЧЕ ИЗ ГОСУДАРСТВЕННОЙ В КОММУНАЛЬНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ ИМУЩЕСТВЕННОГО КОМПЛЕКСА УКРАИНСКОГО НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО ИНСТИТУТА ПРОТЕЗИРОВАНИЯ, ПРОТЕЗОСТРОЕНИЯ И ВОССТАНОВЛЕНИЯ ТРУДОСПОСОБНОСТИ

Вопрос о передаче данного объекта в коммунальную собственность Харьковской городской территориальной громады был инициирован с целью обеспечения предоставления населению медицинской помощи и медицинских услуг в области протезирования, решения медико-технических проблем реабилитации и социальной адаптации людей с инвалидностью, разработки и совершенствования вспомога-

тельных средств реабилитации, протезно-ортопедических изделий, а также медико-социальной реабилитации граждан с патологией опорно-двигательного аппарата.

Харьковский городской голова Игорь Терехов акцентировал внимание на том, что Фонд государственного имущества и, соответственно, Министерство социальной политики Украины не должны отдать научно-исследовательский институт в частную собственность:

— Прежде всего, это очень важно для наших воинов, получивших ранения на войне. Там есть уникальное оборудование и работают уникальные специалисты-реабилитологи, которые смогут предоставить необходимую помощь нашим бойцам. Это наша общая ответственность перед защитниками Украины.

ДУМАЕМ О БУДУЩЕМ УКРАИНЫ

ПРЕЗИДЕНТ УКРАИНЫ ВЛАДИМИР ЗЕЛЕНСКИЙ ПРОВЕЛ ВСТРЕЧУ С ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТОМ ВСЕМИРНОГО БАНКА ПО ДЕЛАМ РЕГИОНА ЕВРОПЫ И ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ АННОЙ БЬЕРДЕ, КОТОРАЯ ПРЕБЫВАЕТ С ВИЗИТОМ В НАШЕЙ СТРАНЕ

Глава государства отметил, что, несмотря на желание всегда приветствовать друзей и партнеров в Украине, делегация Всемирного банка прибыла в Киев в тот день, когда РФ совершила очередной массированный ракетный обстрел украинской территории:

— К сожалению, мы уже долгое время живем в таких условиях. Спасибо за поддержку и за то, что не уехали сразу, а остались. Это очень важный сигнал. Хочу выразить благодарность Всемирному банку и его руководству за оперативное реагирование на нужды Украины с первых дней полномасштабной войны, на угрозы экономической и макрофинансовой стабильности, дефицит бюджета. С 24 февраля Украине было предоставлено 11,4 млрд дол. США, что является крайне важной поддержкой для нашей страны.

поблагодарил Многостороннее агентство по гарантиям инвестиций (MIGA) за начатый пилотный проект по введению страхования военных рисков для бизнеса, подчеркнув, что это очень важный инструмент для предпринимателей.

На этой неделе также состоялась встреча Владимира Зеленского с представителями СМИ по случаю Дня работников радио, телевидения и связи, где Президент подчеркнул, что любые вопросы, касающиеся переговоров об окончании войны в Украине, должны выноситься в публичную плоскость, и наша страна на саммите «Группы двадцати» уже озвучила свои предложения по установлению мира:

— Любые переговоры должны проходить публично, а не кулуарно. Меня не интересует будущее России, потому что это не приоритет для Украины. Мы должны заниматься своим государством и сделать так, чтобы наши соседи не попытались атаковать нас снова. Это наша задача, которую необходимо выполнять.

В ходе встречи стороны обсудили подготовку проектов Всемирного банка по восстановлению транспортной, энергетической инфраструктуры и объектов здравоохранения Украины. Было отмечено, что Украина надеется на утверждение в декабре решения совета директоров Международной финансовой корпорации (IFC), которая входит в группу Всемирного банка, о программе на 2 млрд дол. США. Собеседники также рассмотрели возможность ведущей роли Всемирного банка в структурировании Фонда восстановления Украины. Кроме того, Президент

СПАСТИ ДЕТЕЙ!

Руководитель Офиса Президента Украины Андрей Ермак провел в формате видеоконференции заседание Координационного совета Украины по защите и безопасности детей, которое состоялось при участии Генерального секретаря ООН Антониу Гутерриша, представителей структур ООН, послов стран G20, детских омбудсменов. В целом к мероприятию присоединились более 100 человек.

Андрей Ермак подчеркнул, что наша цель — прекратить насильственную передачу или депортацию детей из Украины в РФ и принять все необходимые меры для их безопасного возвращения

и воссоединения семей в соответствии с интересами ребенка и международным правом:

— Уверен: у всех, кто здесь собрался, большое сердце. И мы вместе сделаем все возможное и невозможное, чтобы спасти наших детей!

Генеральный секретарь ООН подчеркнул, что интересы детей будут наилучшим образом обеспечены путем возвращения к их семьям, и ЮНИСЕФ, и Верховный комиссар по правам человека будут использовать все средства, чтобы работать в этом направлении.

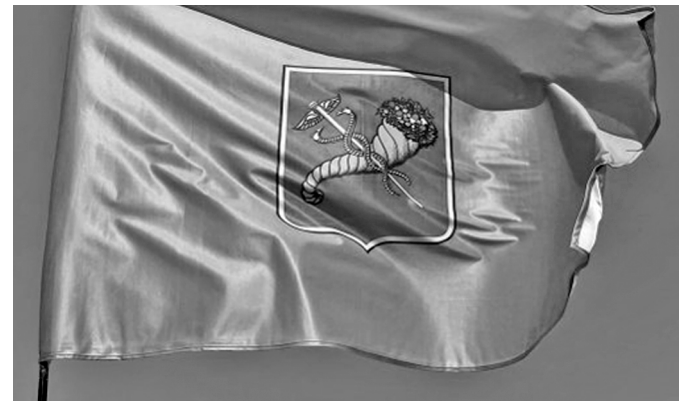
В ходе встречи обсуждались совместные действия, которые могут помочь в прекращении преступлений РФ против несовершеннолетних граждан Украины. В частности, это может быть помощь в установлении места нахождения детей с использованием механизма привлечения третьей страны, поскольку дипломатические отношения Украины с РФ разорваны. Также важно распространение призыва к РФ немедленно отменить упрощенную процедуру получения гражданства России для украинских детей-сирот, детей, оставшихся без опеки родителей. Кроме того, было предложено рассмотреть возможность привлечения Международного комитета Красного Креста с целью возвращения депортированных несовершеннолетних граждан Украины и определить структуры ООН, которые могут принять участие в этом процессе.

НАГРАДЫ ДОСТОЙНЫМ

Ряду харьковчан присвоены Премии Харьковского городского совета 2022 года.

Во время военного положения премию присудили в таких номинациях: «Промышленность, предпринимательство, строительство, транспорт и связь», «Жилищно-коммунальное хозяйство, благоустройство и экология», «Здравоохранение и социальная защита», «Журналистика и средства массовой информации».

Среди награжденных — коллективы компаний, в частности, «Салтовский хлебозавод», «Эпицентр», рабочие коммунальных предприятий «Дорремстрой», «Комплекс по вывозу бытовых отходов», «Харьковжилстрой», «Харьковспецстрой», «Салтовское трамвайное депо», «Харьковские тепловые сети», медицинские работники Военно-медицинского клинического центра Северного региона, Центра экстренной медицинской помощи и медицины катастроф, социальные работники, волонтеры. Кроме того, Премии Харьковского городского совета дополнили номинацией «Защита государственного суверенитета, независимости, территориальной

целостности Украины и укрепление обороны города Харькова». Принятое решение является основанием для вручения Диплома лауреата и выплаты денежной части премии. Изменения в Положение о Премии Харьковского городского совета за весомый вклад в решение социально-экономических вопросов и развитие местного самоуправления было принято 17 ноября на сессии горсовета.

В ХАРЬКОВЕ ПРИНЯЛИ БЮДЖЕТ-2023

Бюджет Харьковской городской территориальной громады на 2023 год построен на предположениях преодоления последствий российской агрессии.

По информации заместителя городского головы — директора Департамента бюджета и финансов Татьяны Таукешевой, на сферу образования планируется направить 3051,8 млн грн (без учета субвенций из государственного бюджета), здравоохранения — 468,8 млн грн (поступление средств из

госбюджета ожидается на уровне 4 млрд грн), сферу социальной защиты — 477,4 млн грн. Бюджетное финансирование жилищно-коммунального хозяйства составит 4,8 млрд грн. Кроме того, на коммунальные предприятия культуры выделено 285,2 млн грн, спорта — 211,1 млн грн.

В целом доходы бюджета Харьковской городской территориальной громады на 2023 год запланированы в сумме 16,1 млрд грн, а расходы — 14,5 млрд грн.

В ПОДДЕРЖКУ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ

В Харькове представителей малого бизнеса освободили от арендной платы с марта по май 2022 года.

Субъектов хозяйствования освободили от платы по договорам о временном пользовании отдельными элементами благоустройства коммунальной собственности для размещения малых архитектурных форм и временных сооружений. Речь идет о постройках торгового,

бытового, социально-культурного и другого назначения на территории города Харькова.

Принятым на сессии горсовета решением предусматривается освобождение субъектов хозяйствования от платы в период с 1 марта по 31 мая 2022 года включительно по договорам, заключенным с КП «Современный город».

В целом предлагается освободить от арендной платы 378 субъектов хозяйствования.

ВОССТАНОВЛЕНИЕ ВОДОСНАБЖЕНИЯ

СЛУЖБА ВОДОПРОВОДНЫХ СЕТЕЙ ПОСЕЛКА ПЯТИХАТКИ КОМПЛЕКСА «ХАРЬКОВВОДОСНАБЖЕНИЕ» КП «ХАРЬКОВВОДОКАНАЛ» ДЕПАРТАМЕНТА ПО ВОПРОСАМ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ ГОРОДА ХГС ВОССТАНАВЛИВАЮТ ВОДОСНАБЖЕНИЕ В ПОСЕЛКАХ РОДИЧИ И ЛЕСНОЕ

Ремонтные работы на водоводах ведутся комплексно, в соответствии с плановыми заданиями и обращениями потребителей, подчеркнул начальник службы водопроводных сетей поселка Виталий Коваленко:

— В частности, завершается перекладка 11 м участка трубопровода диаметром 500 мм в частном секторе поселка Родичи. Рабочие выполнили укладку труб, все технологические и сварочные процессы и готовятся к благоустройству территории. Военные действия нанесли значительный урон водопро-

водному хозяйству поселка Пятихатки. В период интенсивных обстрелов повреждались и наши водоводы. Мы отключали водоснаб-

жение, чтобы минимизировать потери воды. На сегодня ситуация стабилизировалась, бригады проводят ревизию состояния трубопроводов и намечают ремонтные и восстановительные работы. Также на контроле реконструкция наружных водопроводов в поселке Лесное, где перекладывают 7 м аварийного участка трубопровода. Выполняем заявки

жителей, которые возвращаются в свои квартиры и просят восстановить подачу воды. Готовим к эксплуатации трубопроводы, подающие воду в многоэтажные дома, социальные и административные сооружения. В зависимости от состояния сетей выполняем необходимые ремонты и замены. После возвращения жителей жизнь в этих поселках постепенно налаживается, а наша задача — обеспечить необходимый комфорт в каждой квартире.

Всего на территории Пятихаток зафиксировано четыре места прилетов вражеских снарядов в наружные сети. Все поврежденные участки были восстановлены.

УБИРАЕМ ГОРОД ОТ СНЕГА

В город пришла зима. Более 2 тысяч коммунальных работников вышли 18 ноября убирать снег на улицах, во дворах, в скверах и парках Харькова.

В Департаменте жилищно-коммунального хозяйства ХГС отметили, что придомовые территории жилых домов приводят в порядок 1790 рабочих КП «Харьковблагоустройство». В очистке дворов и внутриквартальных дорог от снега задействовано 15 единиц автотракторной техники и 19 средств малой механизации. Кроме того, 322 работника СКП «Харьковзеленстрой» убирают снег в парках, скверах и на красных линиях вдоль дорог. Для этого задействовано 25 единиц автотракторной техники.

Больше всего несанкционированных свалок в Салтовском, Новобаварском и Немышлянском районах. Такая ситуация наблюдается по ул. Челюскинцев, 56 (отходы швейного производства), ул. Удовиченко, 166 (строительный мусор), ул. Барнаульской, 55 (отходы СТО), а также по ул. Камышева (отходы швейного, деревообрабатывающего, мясоперерабатывающего и других производств). Предприятие пытается убирать эти отходы, но это требует дополнительных финансовых затрат, поскольку увеличивается количество выездов спецавтотранспорта и расхода горюче-смазочных материалов.

— Отныне для контроля за санитарным состоянием территории частного сектора КВБО будет привлекать инспекцию по благоустройству КП «Благоустройство», которая имеет право составлять протоколы об административных правонарушениях. В случае выявления нарушений законодательства в сфере благоустройства предусмотрена административная ответственность, которая влечет наложение штрафа для граждан в размере 1360 грн, а для должностных лиц и граждан-субъектов предпринимательской деятельности — 1700 грн.

ЗАКЛЮЧИ ДОГОВОР

Бригады КП «Комплекс по вывозу бытовых отходов» за неделю, с 10 по 16 ноября, вывезли из города 44,4 тыс. куб. м отходов всех видов. Было вывезено около 33,8 тыс. куб. м ТБО и 10,6 тыс. куб. м крупногабаритных отходов. Также работники предприятия продолжают вывозить опавшую листву. Директор КП «КВБО» Алексей Артикуленко напомнил харьковским предпринимателям и организациям об административной ответственности за несанкционированный выброс отходов, призвал их заключать договоры на вывоз мусора и своевременно оплачивать предоставленные услуги.

— Страдают, прежде всего, те харьковчане, которые проживают в частном секторе, поскольку вывоз бытовых отходов регламентирован и вывозится по графику в зависимости от объема ТБО. В итоге выходит, что услуги по вывозу бытовых отходов оплачивают только жильцы частных домов, а по факту контейнеры переполняют своими производственными отходами предприниматели. Потребители наших услуг жалуются по этому поводу, и возникает вопрос, почему они должны платить еще и за предпринимателей.

ИГРАТЬ И ПОБЕЖДАТЬ!

Определены победители первого студенческого ONLINE QUIZ. В онлайн-игре, которую в День студента провел Харьковский городской центр досуга молодежи, приняли участие 19 команд из 14 учебных учреждений.

Участников турнира приветствовал директор Департамента по делам семьи, молодежи и спорта ХГС Александр Власенко. Он поздравил студентов с праздником и пожелал успехов. Команды соревновались в семи раундах: «Где логика?», «Что за песня?», блок вопросов о Харькове «Ля, тю, шо?», «Кинораунд», «Исторический раунд» и «Верю — не верю». По результатам соревнований были определены три победителя. Первое место заняла команда Харьковской инженерно-педагогической академии «Знала, но забыла», второе место заняла команда студентов Харьковского национального университета им. В.Н. Каразина — «СХЖ», третье — команда «Психея» Харьковской гуманитарно-педагогической академии.

Все команды турнира получили дипломы и подарочные сертификаты от партнеров.

ДЛЯ ОБУЧЕНИЯ И РАЗВИТИЯ

В Харькове создали второй инклюзивно-ресурсный центр. Соответствующее решение поддержали депутаты Харьковского горсовета на сессии 17 ноября.

В Департаменте образования ХГС отметили, что коммунальное учреждение «Харьковский инклюзивно-ресурсный центр № 2 Харьковского городского совета» будет работать по адресу: ул. Шекспира, 20. Также на сессии переименовали коммунальное учреждение «Харьковский инклюзивно-ресурсный центр Харьковского городского совета» в коммунальное заведение «Харьковский инклюзивно-ресурсный центр № 1 Харьковского городского совета».

— Цель решения — обеспечить права лиц с особыми образовательными потребностями на получение дошкольного и полного общего среднего образования, в том числе в учреждениях профессионального (профес-

сионально-технического) образования путем проведения комплексной психолого-педагогической оценки развития личности и обеспечения их системного квалифицированного сопровождения. С 2018 года в Харькове работал один инклюзивно-ресурсный центр, на услуги специалистов которого постоянно рос спрос. В 2021 году уже были осуществлены мероприятия по созданию филиала существующего инклюзивно-ресурсного центра, в частности, проведены ремонтные работы в здании, помещения укомплектованы специальной мебелью и средствами обучения. Теперь для удовлетворения потребностей жителей города филиал превратили в отдельный инклюзивно-ресурсный центр.

ПІД ІНШИМ КУТОМ. ФІЛЬМИ, ЩО НАДИХАЮТЬ ТА МОТИВУЮТЬ

ПІД ЧАС ВІЙНИ ТРЕБА ЯК НИКОЛИ НЕ ВТРАЧАТИ ОПТИМІЗМУ ТА ВІРИ У ПЕРЕМОГУ. НА ФОНІ НЕГАТИВНИХ НОВИН ЧАСТО РОБИТИ ЦЕ СКЛАДНО. ТОЖ НЕОБХІДНО ПІДЗАРЯДЖАТИСЯ ПОЗИТИВНОЮ ЕНЕРГІЄЮ. ДІЄВИЙ СПОСІБ — ПОДИВИТИСЯ ЦІКАВИЙ, ЛЕГКИЙ ТА МОТИВАЦІЙНИЙ ФІЛЬМ

◆ ДИВИСЬ В ОБИДВА БОКИ

Комедійна драма про дівчину, яка у день випускного робить тест на вагітність. З того часу її життя розділяється на дві паралельні реальності.

Головна героїня Наталі одночасно проживає два життя. Лише один вибір здатний змінити абсолютно все. В обох випадках дівчина залишається щасливою.

У першому випадку дівчина отримала позитивний тест на вагітність і вирішує залишити дитину, бути у рідному місті та присвятити себе родині. У цій паралелі розкриваються проблеми материнства, зокрема психологічні, питання підтримки, віри в себе та шляху до мрії. В іншій реальності Наталі отримує негативний тест, обирає кар'єру і знаходить омріяну роботу. Дівчина з найкращою подругою переїжджає до Міста Ангелів (Лос-Анджелес), як завжди й мріяла. Здавалося б... Та на шляху все трапляється не так, як вона планувала, тож головній героїні потрібно повірити в себе і зробити все, щоб досягнути своєї мети.

Стрічка представляє два варіанти життя жінки, з різними умовами й бар'єрами. Тож як Наталі справлятиметься в обох випадках?

Фільм навчає нас, що завжди можна йти до своєї цілі, навіть коли здається, що ти пішла хибним шляхом чи все виступає проти тебе.

◆ КЛІК: З ПУЛЬТОМ ПО ЖИТТЮ

Це смішна і повчальна комедія про те, що не варто ставити життя на швидке перемотування — можна пропустити найголовніше. За сюжетом архітектор Ньюмен більшість часу проводить на улюбленій роботі. Це не подобається його родині, а він благає в Бога якось допомогти йому менше часу приділяти хатнім справам.

Напевно, тому доля в особі янгола Морті, за сумісництвом продавця універсального магазину, посилає йому чудовий пульт для життя. З його допомогою можна прокручувати своє життя як назад, так і вперед, пропускаючи неприємні миті.

Ньюмен у захваті від нових магічних перспектив. Однак дуже скоро чарівний пульт накопичує власну пам'ять і починає сам керувати життям головного героя, незважаючи на його бажання і мрії.

◆ СКАФАНДР І МЕТЕЛИК

З головним редактором журналу Elle France трапляється інсульт. Його тіло повністю стає паралізованим. Ворушилося тільки ліве око. З часом чоловік розробляє свою систему спілкування із зовнішнім світом. Підморгував лівим оком — тим самим вказував на потрібну букву. Поступово він надиктував цілу книгу про свої відчуття. Так вийшла автобіографічна книга про відомого засновника модного журналу.

◆ ЛЮДИНА, ЯКА ЗМІНИЛА ВСЕ

Фільм про генерального бейсбольного менеджера, якому вдалося створити гідну команду, попри серйозні фінансові труднощі, невдачі та відсутність підтримки багатьох колег.

Він ставить перед собою практично нездійсненне завдання — розкрутити своїх підопічних, зробити так, щоб про них дізналися всі. Звичайно, що не всі його рішення знаходять підтримку серед оточення. Та герой, якого грає Бред Пітт, доводить справу до кінця.

◆ СТАЖЕР

Комедія про вік і здатність пристосуватися до змін. Головному герою, Бену Вітакеру — сімдесят років. Він вдівець, який на пенсії не може всидіти вдома.

Чоловік дізнається про програму стажувань для людей похилого віку і влаштовується у молодий колектив з керівницею Джулс. Бен стає душею компанії та загальним улюбленцем. Йому починають довіряти та радитися. Тим часом для компанії настають не найкращі часи. Джулс, яка змушена балансувати між роботою і сім'єю, розуміє, що навчений роками Бен допоможе їй впоратися з будь-якими негараздами.

Фільм надихає своїми цінностями, завзятістю, діями та вихованням головного героя. Крім того, Енн Гетевей та Роберт Де Ніро склали прекрасний акторський тандем у цій історії.

◆ ЖИТТЯ ПІСЛЯ СВЯТА

Комедійна драма з елементами фентезі про життя після смерті. За сюжетом Кейсі — молода дівчина, яка любить веселитися. Вона не задумується про життя та отримує задоволення від миті. Часто ходить на вечірки. Одного разу організовує власну. Та все йде не за планом. Кейсі стає учасницею трагедії. Коли ж прокидається, то зустрічає Вал — керівника янголів, яка пояснює, що дівчина померла понад рік тому, і до того, як вона потрапила на вечірку на небі, провідниця має список людей, яким Кейсі мала допомогти як янгол-охоронець. До списку потрапила і її найкраща подруга Ліза, з якою вони посварилися за земного життя.

Фільм демонструє нам переоцінку цінностей життя, розкриває любов до сім'ї та друзів, надихає перенавести фокус на спілкування з тими, хто поруч.

◆ ЗАПЛАТИ ІНШОМУ

Тревор МакКінні живе без батька, зі своєю матір'ю, яка працює на двох роботах, аби поставити сина на ноги. Хлопець ходить до школи, та одного дня вчитель дає дітям завдання — знайти спосіб змінити світ.

Тревор пропонує ідею — просто безкорисливо допомогти трьом незнайомим людям. При цьому кожен з них теж має зробити добро для трьох незнайомих. На його думку, через такі дії добро зростатиме у світі в геометричній прогресії.

◆ ПРАВДА ПРО МЕНЕ

Проникливий і чуттєвий фільм-роздум про те, як ми можемо обманюватися, коли закохуємось. За сюжетом Кейт — одинока жінка. Їй за тридцять. Від офісної роботи відпочиває, сидячи в інтернеті.

З часом заводить легкий флірт з чоловіком і з головою поринає у дивні стосунки. Заради них жінка свариться з подругою та бреше керівництву. І все через чоловіка, в якого закохалася, але нічого про нього не знає. Навіть у телефоні він записаний як «Блондин».

ЩО ДАЛІ? ЧАС ДУМАТИ ПРО МАЙБУТНЄ

ХОЧ БИ ЯК ЦЕ ДИВНО НЕ ЛУНАЛО,
АЛЕ ВСІ МИ ЗАРАЗ ЗАЙШЛИ В ТОЙ СТАН,
КОЛИ ТРЕБА ПОЧИНАТИ ДУМАТИ ПРО
МАЙБУТНЄ. ЗРОЗУМІЛО, ЩО У ПЕРШІ ДНІ
ВІЙНИ БУЛИ КРИЗА, ПАНІКА І СТРЕС, —
ЦЕ ЗМІНЕНИЙ СТАН СВІДОМОСТІ.
АЛЕ МИНАЄ ЧАС, ЛЮДИ ПРИХОДЯТЬ
ДО ТЯМИ, ЗБИРАЮТЬСЯ З ДУМКАМИ
І ПОЧИНАЮТЬ ВИРІШУВАТИ: «А ЩО ДАЛІ?».
БО ЯК НЕ КРУТИ, А ЖИТТЯ ТРИВАЄ

Психолог Христина Кудрявцева розповіла «НВ» про різні способи мислення та про те, чим керуватися при ухваленні рішень під час війни.

— Ми не знаємо, скільки триватиме війна. Це все непередбачуване. Але абсолютно точно одне — далі щось буде, і час вже зараз думати про майбутнє. Зрозуміло, не йдеться про тих, хто перебуває просто під бомбардуваннями — в епіцентрі бойових дій — там інша історія, там буквальна психотична реальність, де треба не думати, а робити.

У всіх інших реальностях, хоч як це дивно не прозвучить, треба зараз «не робити, а думати». Чому, спитаєте ви? Та тому що в стресі та в паніці психіка відкочується на рівень «бий — біжи — замри». І ми або завмираємо, впадаємо в ступор, нескінченно скролимо новини і думаємо: «Ой, завтра все закінчиться». Це все зі стану «замри» — стану заперечення реальності. Або кидаємось у реакцію «бий», у реакцію «битися» — починаємо швидко робити якісь хаотичні дії.

▶ ЗНОВ ТРЕБА ДУМАТИ

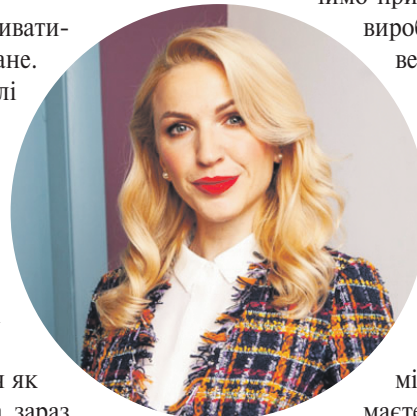
Важливо розуміти таке — найкраще, що можна зробити у стресі, це повернути собі здатність думати. Для цього дуже важливо зупинитися для початку та спробувати це зрозуміти. І тільки потім вже постаратися перейти у стан «думати про ситуацію», «думати про майбутнє», «думати, як жити далі». Це найконструктивніша реакція у стресі.

При цьому, коли людина починає думати, перше, що спадає на думку, — це реактивні варіанти дій. І це нормально. Наприклад — «усі переїжджають до такої-то країни, і я поїду», «як мені буквально на завтра щось заробити?» Але це реакції на дуже короткий обрій, зі стану латання дір — прямо зараз, якось і щось зробити. У підсумку це призводить до помилкових виборів та неправильного розгортання подій далі.

В теорії систем дослідники виявили цікаву закономірність. Виявилось, що системи, які вижили в еволюції, які розвивалися і процвітали, керувалися у своєму мисленні принципом наддостатку, а не ефективності.

І справді, природа — не ефективна, природа — рясна. Це ми бачимо доволі часто. Наприклад, Сонце світить постійно та необмежено віддає свою енергію. Чи це ефективно? Ні, це забагато, це надмірність. Адже кожен квант цієї енергії не використовується якось мудро, ефективно, правильно. Воно просто світить, дає цю енергію і все. Ніхто не думає: «А як же Сонцю світити, щоб воно було ефективним, щоб зберігати, щоб економити?» Такого в природі немає.

Ще приклад: у тілі кожної дівчини, жінки, виробляється величезна кількість яйцеклітин, і лише одиниці стають дітьми. Тобто знову ж таки ми бачимо принцип надмірності — дуже багато виробляється, а використовується невелика кількість. І так скрізь — візьміть будь-яку природну систему, і ви побачите цей принцип. Саме тому інші системи не вижили, твердять вчені.

Тому, коли ви схвалюєте рішення про майбутнє, перевіряйте своє мислення. Ви думаєте про майбутнє з принципу ефективності чи принципу надмірності? І ще важливо, як ви приймаєте рішення, як ви робите вибори?

Це важливо, тому що багато хто, як і раніше, думають з принципу ефективності: «Як мені зараз втиснутися, і кожну хвилину свого часу, своїх грошей, своїх ресурсів найкраще використовувати?», або з принципу наддостатку: «як я хочу?». Не, «як мені бачиться можливим?», а «як я хочу?» Це і є принцип наддостатку.

▶ ЗАПОВНИТИ ПОРОЖНЕЧУ

Ще один важливий момент. Наразі у кожного з нас утворилася порожнеча: хтось втратив будинок, хтось втратив роботу, хтось втратив бізнес, хтось втратив якісь плани на майбутнє. Інакше кажучи, так чи інакше, порожнеча є у всіх. Але порожнеча — це не добре і не погано. Це лише обнулення. Порожнеча не може існувати вічно — вона досить швидко заповнюється. Важливе питання: чим? І відповідь на це питання залежить від того, яким чином ви мислите зараз у ситуації, яким чином ви ухвалюєте рішення.

Давайте уявимо ситуацію: наприклад, ви втратили роботу, і думаєте про те, як далі жити, як розвиватися. Ви можете піти двома шляхами. Можете думати: «Боже мій, як мені завтра заробити двісті доларів, щоб купити продукти і так далі», «Я, напевно, піду за оголошенням: замітатиму, прибиратиму і митиму підлогу». Це один спосіб ухвалення рішення — реактивний.

Інший спосіб прийняття рішень — це зупинитися, видихнути і поставити собі запитання: «А як я взагалі хочу?». Адже у сучасному світі, насправді, є можливість заробити у будь-якому напрямку, у будь-якій професії. Це, до речі, теж мислення наддостатку. Тоді, може, є сенс зупинитися і подумати: «Гаразд, якщо мені все одно треба щось змінювати, то, можливо, я піду туди, куди хочу?»

Це просте на перший погляд перемикання способу мислення відразу відкриває нові горизонти. Зараз війна змушує нас приймати рішення щодня — дуже багато, дуже складних та важливих рішень. І якщо ми будемо перед прийняттям цих рішень трохи спокійнішими й більш осмисленими, то й самі рішення будуть більш виваженими та мудрими.

ПОВИНЕН БУТИ ПОРЯДОК

ХАРКІВСЬКІ КОМУНАЛЬНИКИ ПРОДОВЖУЮТЬ ПИЛЬНО СТЕЖИТИ ЗА ЧИСТОТОЮ У МІСТІ. ПРАЦІВНИКИ КП «КОМПЛЕКС ІЗ ВИВОЗУ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ» ДЕПАРТАМЕНТУ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ХМР НЕ ТІЛЬКИ РЕГУЛЯРНО ВИВОЗЯТЬ СМІТТЯ ІЗ РІЗНИХ РАЙОНІВ, А І ВСТАНОВЛЮЮТЬ НОВІ КОНТЕЙНЕРИ ДЛЯ ВІДХОДІВ

Йдеться про спеціальні контейнери на червоних лініях біля приватних будинків харків'ян. Ще на початку повномасштабного вторгнення проект зробили пілотним, і зараз, через кілька місяців, нові пересувні резервуари для збору сміття стали актуальними серед містян. Тож на цьому етапі, звітують комунальники, вже встановлено 150 контейнерів у різних районах міста.

— Нові контейнери по червоних лініях, що проходять по приватному сектору, — ініціатива нашого підприємства, яка узгоджена з місцевими жителями. Таким чином ми хочемо впорядкувати збір сміття, спростити його та дотримуватися санітарно-екологічних норм, —

розповів заступник начальника автоколони КП «КВПВ» Євгеній Гулий

Здебільшого, повідомили у КП, такі контейнери встановлені по проспекту Героїв Сталінграда, Салтівському шосе, по вулицях Академіка Павлова та Польовій і провулку Золотому. Що важливо — саме біля приватних будинків містян. Такі контейнери неабияк допомагають зберігати Харків у чистоті. А сміття вивозять залежно від потреб самих жителів:

— Це робить місто набагато чистішим, сміття не розлітається навкруги, в ньому не риються собаки. Контейнери забираються за узгодженим графіком, в кожному районі він свій, деякі контейнери забираються щодня. Скрізь свій порядок, — додав Євгеній Гулий

ВІДНОВЛЕННЯ ТРИВАЄ

У ЦЬЙ ШІСТНАДЦЯТИПОВЕРХІВЦІ НА ОКОЛИЦІ МІСТА, НА ПІВНІЧНІЙ САЛТІВЦІ, ЗАРАЗ БЕЗЛЮДНО. ЗАЛИШИЛИСЯ ЛИШЕ ТІ, КОМУ НІКУДИ ЙТИ

Інші мешканці приїжджають час від часу, щоб відвідати свій пошкоджений, але від цього не менш улюблений та рідний дім — будинок, про який залишилися багато теплих та приємних спогадів. 77-річна Олександра мешкала на 16-му поверсі. Все, що вдалося врятувати зі зруйнованого житла, вмістилося у дві торби:

— Я дивуюся тому, що хоч щось вціліло. Збереглася навіть одна каструля. Ні виделки, ні ложки, ні миски. От як далі жити? Як знов починати? Напередодні війни в квартирі замінили двері, сантехніку, поставили пластикові вікна. Збиралися відремонтувати кухню. А тут війна. В одну мить не залишилися нічого. Чужі люди надали прихис-

ток. Так і живемо. От я на початку цього жаху спостерігала таку картину: біля яру стояла багатоповерхівка, летить над нею літак, скидає бомбу, не влучає, розвертається на нове коло і знов скидає бомбу. Будинку не стало. Він склався, як картковий. Все це на моїх очах. Це було жахливе видовище... Довго не могла повірити, що це справжня війна, в голові не вкладалося: як так? Жили, будували якість майбутнє, мріяли, нікого не чіпали. І раптом тобі на голову падають бомби.

— Зранку прокинулися від «Калібрів». З балкону було видно, що на кордоні йде запеклий бій. О 8–9 ранку вже було чути на Окружній стрілянину, — пригадує Денис. —

Через кілька днів ми з Північної Салтівки виїхали до друзів, бо тут знаходиться було дуже небезпечно. Досить довго будинку вдавалося залишатися цілим. Була надія, що так і буде. Але десь на п'ятдесятій день сподіванням прийшов кінець. Ми дізналися, що було влучення, пожежа — і дім зруйновано. Відчуття були дуже болісні. Коли приїхав і вперше побачив ці руїни, мій стан не можу описати словами. Жаж...

Зараз у районі хоч люди з'явилися, а місяць тому зовсім нікого не було.

Тільки запах гару та під ногами кришиться скло. Дякую міській владі, комунальникам за те, що зараз тут чисто, прибрано.

Виконроб фірми-підприємця Дмитро Пономаренко розповів, що в цьому будинку від снарядів зазнав руйнацій дах, 16-й та 15-й поверхи, знищено несучі конструкції. Зараз повним ходом йде демонтаж аварійного конструктива. Надалі будівельники почнуть відновлення багатоповерхівки. Чекаємо на перемогу.

ТРИМАЄМО ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ФРОНТ

ХАРКІВ ОДНИМ З ПЕРШИХ ПРИЙНЯВ НА СЕБЕ УДАР ВІЙНИ І МУЖНЬО ТРИМАЄ ЙГО. РОБОТА ФАХІВЦІВ АТ «ХАРКІВМІСЬКГАЗ» ЩОДНЯ СУПРОВОДУЄТЬСЯ РИЗИКОМ ДЛЯ ЖИТТЯ ЧЕРЕЗ ОБСТРІЛИ ТА МІННУ НЕБЕЗПЕКУ, АДЖЕ ВОРОГ НЕОДНОРАЗОВО ЗАДАВАВ РУЙНУВАНЬ ГАЗОВІЙ ІНФРАСТРУКТУРІ. ОДНАК СИСТЕМА ВИТРИМАЛА, ЧЕРЕЗ ТЕ ЩО ФАХІВЦІ 24/7 ВІЙДЖАЛИ НА ВИКЛИКИ, РЕМОНТУВАЛИ МЕРЕЖІ, ЗРОБИЛИ УСЕ ДЛЯ ПІДТРИМАННЯ ТЕПЛА В ОСЕЛЯХ І СТАБІЛЬНОЇ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВ, ЩОБ ПОТОЧНИЙ ОПАЛЮВАЛЬНИЙ СЕЗОН ЗАВЕРШИВСЯ ІЗ МАКСИМАЛЬНИМ КОМФОРТОМ

Літній час для підприємства був дуже складним та активним, адже доводилося паралельно усувати пошкодження, завдані війною, та виконувати планові роботи з підготовки до наступного опалювального сезону. Газовики тримають свій енергетичний фронт, а руйнування, які ще є, активно ліквідуються. Неодноразово ворог цілив в одні й ті самі підземні газопроводи, які живили цілі райони. Також знищено чимало споруд на газових мережах, зокрема й один з найбільших газорегуляторних пунктів міста.

Наразі у Харкові стартував опалювальний сезон. І критичну інфраструктуру чекають нові випробування. Але попри все, вона має витримати в умовах війни. Саме про це ми поговорили з головним інженером АТ «Харківміськгаз» Ігорем Шухатом.

— Ігор Данилович, розкажіть, будь ласка, про те, що необхідно знати споживачам природного газу в опалювальний сезон?

— Нинішній опалювальний сезон складний для всієї енергосистеми країни через цілеспрямовані удари окупантів по об'єктах критичної інфраструктури. Саме тому безвідповідальне ставлення до правил безпеки з боку споживачів енергоресурсів може спричинити трагічні наслідки для життя та здоров'я. У цей найскладніший період у роботі міського газового господарства особливого значення набуває дотримання населенням основних правил безпечної користування газом. Для попередження нещасних випадків при використанні газу в побуті необхідно пам'ятати декілька простих правил, і я нагадую про них:

- ◆ не дозволяйте користуватися газом дітям дошкільного віку;
- ◆ переконайтесь у відсутності запаху газу і тільки тоді запалюйте газ;
- ◆ перед включенням газових приладів з відводом продуктів згоряння в димохід, перевіряйте наявність тяги в димовому та вентиляційному каналах приміщень;
- ◆ при роботі газових приладів відчиняйте вікно на провітрювання;
- ◆ не залишайте без нагляду ввімкнені газові прилади і обов'язково вимикайте їх, виходячи з квартири.

Категорично забороняється:

- ✗ включати газові плити і духові шафи для обігріву квартири;
- ✗ самовільно здійснювати ремонт газового обладнання;
- ✗ встановлювати в приміщенні, де є газові прилади з відведенням продуктів згоряння в димові канали, примусову вентиляцію;
- ✗ при відсутності тяги чи зворотній тязі, а також під час сильних вітрів та атмосферних опадів користуватися газовими апаратами з відводом продуктів згоряння в димоходи.

Якщо ви виявили запах газу в приміщенні, дотримуйтесь наступних правил. Слід закрити крани перед газовими приладами та на приладах, відчинити вікна та двері, створивши протяг для провітрювання приміщення. Не вмикати і не вимикати електроприлади та освітлення, щоб запобігти утворенню іскри, адже це може призвести до загоряння газу та його вибуху. Треба одразу викликати аварійну бригаду за номером 104.

Хочу зазначити, що в умовах, коли об'єкти критичної інфраструктури працюють на свій можливий максимум, газова компанія робить все для безаварійної та безперебійної роботи газових артерій міста. Закликаємо всіх споживачів природного газу відповідально використовувати енергетичні ресурси.

— Що таке чадний газ і які загрози він в собі несе?

— Одна з найбільш поширених небезпек — це отруєння чадним газом. Це дуже підступний газ, адже він не має ні кольору, ні запаху. Він утворюється внаслідок неправильного згоряння в умовах нестачі кисню. Серед симптомів отруєння чадним газом — головний біль, втома, запаморочення, нудота, кашель та ускладнене дихання.

До отруєння зазвичай призводять недбалі дії з боку споживачів, зокрема використання газових приладів не за призначенням. Якщо ви стали відчувати якісь симптоми

отруєння чадним газом, слід негайно відновити подачу кисню, відкрити вікна та викликати швидку. Уберегти себе можна, також замовивши у 104.ua Клієнтський простор за адресами Гімназійна набережна, 18А, та проспект Архітектора Альошина, 5, газосигналізатор, який реагує на витоки газу і накопичення чадного газу.

— В умовах відсутності газу і світла люди починають шукати альтернативні варіанти обігріву. Яка небезпека може причаїтися в нестандартних підходах до опалення помешкання?

— Використання газових балонів та буржуйок в багатоквартирних будівлях та підвальних приміщеннях є надзвичайно небезпечним.

Погана провітрюваність приміщення та неухважність може призвести до згущення продуктів згоряння — чадного газу. Категорично заборонено використовувати балони зі зрідженим газом, адже неправильне зберігання цієї легкозаймистої та токсичної речовини може призвести до руйнівного вибуху.

— Що робить АТ «Харківміськгаз» для стабільної роботи газової системи в опалювальний період?

— Газова компанія упродовж року підтримує працездатність системи для безперебійного та безаварійного газопостачання. З настанням теплої пори року фахівці проводять найбільший відсоток планових робіт, таких як ремонт застарілого газорегулюючого обладнання, обстеження мереж на наявність витоків газу чи корозії, заміна зношених газопроводів тощо. Цього року через повномасштабне вторгнення та щоденні цілеспрямовані обстріли мирного населення, підприємство зіткнулося із величезною кількістю руйнувань об'єктів критичної газової інфраструктури. Перед нами першочергово постало завдання: зробити усе можливе, щоб відновити газопостачання до осель та підприємств. Подекуди, на жаль, це досі неможливо, адже ворог знищував цілі житлові багатоповерхівки та навіть квартали.

Зважаючи на скоординовані і злагоджені дії працівників АТ «Харківміськгаз» разом із Харківською міською владою, фахівцями ДСНС, КП «Харківські теплові мережі» та іншими комунальними службами під час повномасштабної війни було утримано працездатність газової системи міста. Вдалося відновити роботу близько сотні знищено

них газорегулюючих об'єктів, відремонтувати та замінити зруйновані ділянки на підземних та надземних газопроводах високого та середнього тиску, заварити десятки тисяч отворів від уламків снарядів. Газопостачання повернули понад 160 тисячам споживачів природного газу.

Водночас компанія продовжує планові роботи, на цей час вже було обстежено понад тисячу кілометрів газопроводів, зокрема й в найбільш пошкоджених від прильотів та ракетних ударів районах. Провели ревізію засувок великих діаметрів, замінили застарілі на нові, щоб рівномірно розподіляти навантаження на газову систему в умовах її часткового знищення ворогом. Обстеження газопроводів проводилося зокрема й за допомогою колег та мобільних лабораторій.

— Чому важливо сплачувати за доставку газу?

— Найбільша підтримка і внесок у відновлення газової системи — це вчасний розрахунок за розподіл природно-

го газу. Саме з цих коштів ми маємо змогу фінансувати роботу аварійно-диспетчерської служби 104, працівники якої, ризикуючи своїм життям, виїжджають на виклики, на серйозні пошкодження внаслідок обстрілів та попереджають трагічні аварійні ситуації. Також за ці кошти закуповуються матеріали та обладнання для ремонтних робіт по заміні кілометрів знищених газопроводів, зруйнованого газового обладнання, а подекуди для прокладання газових мереж з нуля.

Ми вдячні всім клієнтам, які, незважаючи на складний час для всієї країни, за вчасну оплату поточних рахунків і заборгованостей за доставку природного газу. Це підтримка великої енергетичної системи міста та країни, яка в умовах війни повинна продовжувати стабільну роботу та відновлюватися від спроб ворога її знищити. Бережіть себе! АТ «Харківміськгаз» працює на перемогу.

ЯК КЛІЄНТИ АТ «ХАРКІВМІСЬКГАЗ» МОЖУТЬ СПЛАТИТИ ЗА РОЗПОДІЛ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

ДЯКУЄМО, ЩО СПЛАЧУЄТЕ ЗА ДОСТАВКУ ГАЗУ

Сплачуйте та передавайте показання лічильника газу через

104.ua
Особистий кабінет

Мобільний
додаток
104.ua

7104ua Viber

7104ua Telegram

Здійснити оплату також можна у відділеннях Укрпошти та діючих банківських установ

Гороскоп на 19 ноября

♈ Овен (21 марта — 20 апреля)
Вы можете стать невольным свидетелем разговора, в котором речь пойдет о вас в неблагоприятном ключе. Не торопитесь расстраиваться, слухи и сплетни быстро исчезнут сами. А вот сны окажутся истинными — постарайтесь их запомнить — там важная подсказка.

♉ Телец (21 апреля — 20 мая)
Пришло время закрыть дверь в прошлое и избавиться от страхов. Вероятна ссора или спор с кем-то, кто выше вас по положению или старше по возрасту. Несдержанность вам дорого обойдется. Старайтесь быть терпеливым и рассудительным.

♊ Близнецы (21 мая — 21 июня)
Нарабатывайте навыки коммуникации, так как предстоит множество встреч, некоторые из которых могут перерасти в долгосрочное сотрудничество. Прекрасное время для получения новых знаний, а также повторения всего того, что вы когда-то знали, но забыли.

♋ Рак (22 июня — 22 июля)
Не самое подходящее время для того, чтобы думать о новых планах. Будьте осторожны и внимательны, не вмешивайтесь в споры. Возьмите себя в руки, сохраняйте равновесие и не поддавайтесь панике.

♌ Лев (23 июля — 23 августа)
Инициатива наказуема, но только не сейчас. Если проявите ее, будете вознаграждены по заслугам. Сейчас вы создаете для себя новый духовный и материальный фундамент. Однако будьте аккуратны в своих выражениях, не суетитесь.

♍ Дева (24 августа — 23 сентября)
Предыдущие способы заработка и проявления себя в социуме могут потерять для вас свою актуальность. Но не забывайте, что, кроме дел и работы, есть еще семья. Порадуйте близких вкусным лакомством или посмотрите хороший фильм.

♎ Весы (24 сентября — 23 октября)
Негативные сценарии вашей жизни завершаются. Некоторые взаимоотношения потеряют свою значимость, но их место займут новые и перспективные, долгосрочные связи. Начинается период социальной активности, изменений в профессиональной сфере и карьере.

♏ Скорпион (24 октября — 22 ноября)
Вы сейчас похожи на птицу в клетке — вроде бы есть место и крылья расправить, и даже полететь, но простора не хватает. Пришло время расширить свои горизонты и установить новые границы. Может возникнуть необходимость переезда.

♐ Стрелец (23 ноября — 21 декабря)
Попытки ускорять события приведут к возникновению новых препятствий. Но период обещает быть стабильным, ровным и вполне удачным. Стремительных взлетов вам звезды не обещают, однако это не так плохо, как вам может показаться на первый взгляд.

♑ Козерог (22 декабря — 20 января)
В профессиональной сфере все хорошо, вы чувствуете интерес к себе, как к специалисту. Можно активно заняться поиском работы или сотрудничества. Все, что задумано, — постепенно сбывается.

♒ Водолей (21 января — 18 февраля)
Важно не допустить выгорания, сохранить себя в ресурсном состоянии. Будут интересные предложения, которые могут стать для вас полезными в карьере. Благоприятное время для того, чтобы закрыть долги, как моральные, так и материальные.

♓ Рыбы (19 февраля — 20 марта)
Время принятия важных решений. Возможны изменения в ваших имущественных делах, в вопросах, связанных с наследством. Хорошее время для поиска нужной информации, получения юридической консультации, посещения официальных инстанций.

ЯК УНИКНУТИ ПЕРЕОХОЛОДЖЕННЯ: ПОРАДИ МОЗУ

Переохолодження виникає, коли температура тіла людини опускається нижче від нормальної 36,6 °C до критичних для життя показників. Найпоширенішою причиною є довготривалий вплив низьких температур довкілля, а найвразливіша група — зневоднені чи фізично виснажені люди.

Тож зараз дуже важливо не лише берегтися від переохолодження, а й допомагати переживати похолодання тим, хто цього потребує. Ознаки та симптоми переохолодження зазвичай з'являються повільно й можуть проявлятися таким чином:

- ◆ озноб;
- ◆ зниження фізичної активності;
- ◆ нечітка мова або бурмотіння;
- ◆ повільне, поверхневе дихання;
- ◆ слабке наповнення пульсу;
- ◆ незграбність або відсутність координації;
- ◆ сонливість;
- ◆ сплутаність свідомості або втрата пам'яті;
- ◆ знепритомнення;
- ◆ яскраво-червона/синя, холодна шкіра.

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО У ВАС ПЕРЕОХОЛОДЖЕННЯ

- ✓ Якщо в місці, де ви перебуваєте, є протяги, перейдіть туди, де їх немає. Шукайте укриття в сухих і теплих місцях. У разі, якщо це неможливо, намагайтеся утеплити кінцівки, шию та голову.
- ✓ Якщо речі змочили, якомога швидше перевдягніться в сухі. Щоб відновити кровообіг, зробіть прості вправи ногами й руками. По змозі, випийте теплий солодкий чай, з'їжте багату на білок їжу.
- ✓ Бажано сидіти не на самій землі, а розмістити під собою дошки або каримати чи покривала.

ЧОГО НЕ ВАРТО РОБИТИ В РАЗІ ПЕРЕОХОЛОДЖЕННЯ

- ✗ Не намагайтеся зігрітися занадто швидко. Не зігрівайте руки й ноги, розтираючи їх.
- ✗ Не вживайте алкоголю та тютюну. Перший сприяє підсиленому тепловіддачі, а паління — звужує судини, що призводить до підсилення переохолодження.

ЯК УНИКНУТИ ПЕРЕОХОЛОДЖЕННЯ

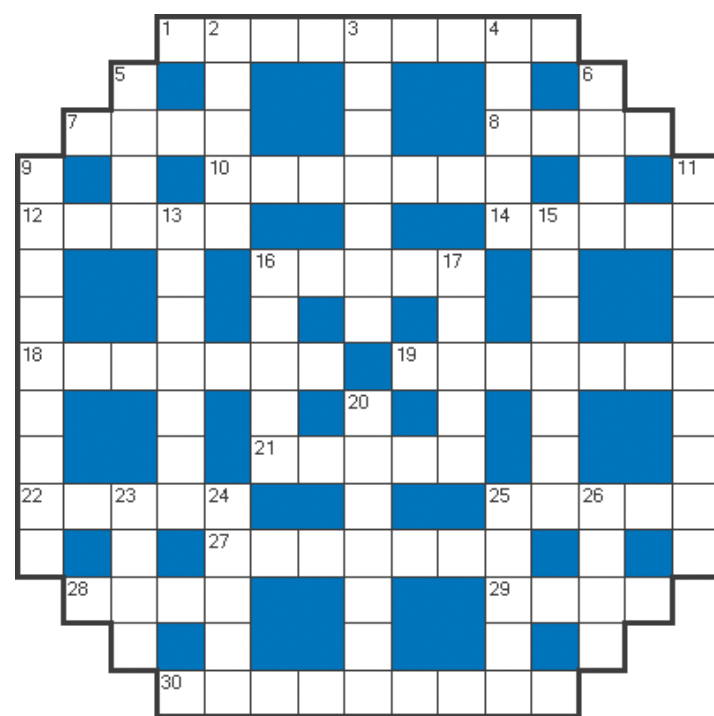
Варто споживати багато теплої рідини для запобігання зневодненню. Щоб уникнути переохолодження, варто вдягатися шарами:

- ◆ білизна (спідня білизна, шкарпетки, термобілизна);
- ◆ середній шар (светр, кофта тощо);
- ◆ верхній одяг (куртка, шарф, шапка, рукавички).

Утім, в умовах війни це не завжди можливо. Тож, якщо ви не маєте можливості утеплитися одягом, використовуйте ковдри. Якщо і їх нема, попросіть допомоги в сусідів або тих, хто перебуває поруч, — у крайніх випадках ви можете грітися один біля одного.

По горизонталі: 1. Процес обробки металів тисненням. 7. Сопроводжуючі сльозами жалобні нечленороздільні голосові звуки, виражають біль, горе. 8. Приналежність для гри в городки. 10. Дитяча іграшка в формі фігурки людини. 12. Колебания судна под воздействием волн. 14. Тонкий слой чего-нибудь на поверхности. 16. Машина для сильного сжатия чего-либо. 18. Австралийское сумчатое млекопитающее. 19. Пища, приготовленная для приёма утром. 21. Время года между зимой и летом. 22. Гурт кобылиц с одним жеребцом. 25. Большая палатка, крытая тканью, коврами. 27. В цирке: движение лошади одним и тем же аллюром, возобновление прежнего аллюра. 28. Спортивные ботинки на ребристой резиновой подошве. 29. У арабов — глава рода, старейшина. 30. Источник, средоточие чего-нибудь.

По вертикалі: 2. Ручная тележка, которую возят, толкая впереди себя. 3. Польский торжественный танец-шестивие. 4. Парнокопытное млекопитающее семейства свиней. 5. Знак в начале нотной строки, определяющий высоту нот. 6. Часть станка. 9. Направление в архитектуре второй половины XIX в., сочетающее элементы различных стилей. 11. Взаиморасположение и связь составных частей чего-либо. 13. Невеста, новобрачная в старинном свадебном обряде. 15. Северная полярная область

земного шара. 16. Внезапное резкое усиление ветра. 17. Свидетельство всеобщего и безусловного признания чьих-нибудь общественных заслуг. 20. Спортивное состязание, соревнование. 23. Нижняя часть ступни. 24. Вредный грызун. 25. Игра для двух партнёров на многоклеточной доске. 26. Часть, временной отрезок спортивной игры.

Відповіді на кросворд

По горизонталі: 1. Штамповка. 7. Плач. 8. Бита. 10. Куколка. 12. Качка. 14. Налёт. 16. Пресс. 18. Кенгуру. 19. Завтрак. 21. Весна. 22. Косак. 25. Шатёр. 27. Реприза. 28. Кеды. 29. Шейх. 30. Рассадник.

По вертикалі: 2. Тачка. 3. Полонез. 4. Кабан. 5. Ключ. 6. Стол. 9. Эклетика. 11. Структура. 13. Княгиня. 15. Арктика. 16. Порыв. 17. Слава. 20. Встреча. 23. След. 24. Крыса. 25. Шашки. 26. Тайм.

Издатель —
ООО «Газета «Харьковские известия»
Харьковская городская газета.

Свидетельство о регистрации:
ХК № 2230—971 ПР от 28.12.2018.

Адрес редакции: 61003, г. Харьков,
пл. Павловская, 10, тел. (057) 771-01-50.

Главный редактор — Татьяна АДАМОВИЧ.

Отдел рекламы: тел./факс (057) 771-01-50.

E-mail: info@izv.kharkov.ua — общий;

reklama@izv.kharkov.ua — реклама;

sekretar@izv.kharkov.ua — секретарь.

Редакция не несет ответственности

за содержание и достоверность рекламных

материалов.

R — материалы на правах рекламы.

Газета выходит три раза в неделю:
по вторникам, четвергам и субботам.

Заказ № 1690.

Тираж номера 39 152.

Цена договорная.

Отпечатано в типографии ООО «Фактор-Друк».

61030, г. Харьков, ул. Саратовская, 51.

ХАРЬКОВСЬКІЯ ІЗВІСТІЯ
СОХРАНЯЯ ТРАДИЦІЇ
реклама и маркетинг
771-01-50.
E-mail: reklama@izv.kharkov.ua
ОСТАВЬ СВОЕ ИМЯ В ИСТОРИИ ГОРОДА
СОЗДАВАЯ БУДУЩЕ